

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTI
TARBIYACHILARINI
TANLOV ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVIDA
FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARINI TANLOV ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVIDA FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarini ishga qabul qilish sinovida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezoni va o'tkazilish tartibiga qo'yilgan talablarni aks ettiradi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholashning asosiy maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari va kasbiy kompetensiyalarini kompleks baholashdan iborat.

Test topshiriqlari kasbiy faoliyatda zarur bo'ladigan bilimlarni tanish va notanish vaziyatlarda qo'llash, muammoli holatni tahlil qilish hamda maqbul yechimni tanlashga yo'naltiriladi.

II. Me'yoriy asoslar

1. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirining 2026-yil 15-iyundagi 203-son "Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari va umumiy o'rta ta'lim muassasalari xodimlarini tanlov asosida ishga qabul qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi buyrug'i.

III. Baholash qamrovi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi yo'nalishi bo'yicha 40 ta test topshirig'i taqdim etiladi va ularni bajarish uchun 60 daqiqa vaqt beriladi. Test topshiriqlarida yagona to'g'ri javobni talab qiladigan (Y1), moslashtirishni talab qiladigan (Y2) hamda ketma-ketlikni talab qiladigan (Y3) yopiq turdagi topshiriqlardan foydalaniladi. Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim hamda ko'nikmalar bo'yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalar bo'yicha taqsimoti

1-jadval

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Maktabgacha pedagogikaning asoslari		

1.1. Tarbiya jarayoni: mazmuni va mohiyati	-Tarbiyaning mazmuni, mohiyati, tamoyillari va turlarini bilish; -maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalarini tushunish; -shaxsni shakllantiruvchi omillarni bilish; -maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy, psixik va ijtimoiy rivojlanish bosqichlari hamda yosh va individual xususiyatlarini hisobga olib ishlash; - ta'lim, tarbiya, bilim, ko'nikma, malaka, shakllanish va rivojlanish tushunchalarini farqlash.	5
1.2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining asosiy vazifalari	-Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi shaxsiga qo'yiladigan talablarga amal qilish; -tarbiyachining kasbiy kompetentligining uch jihatini bilish; - tarbiyachi faoliyatlarni MTT pedagogining kasbiy standarti asosida tashkil etish.	3
2. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni tarbiyalash mazmuni		
2.1. Tarbiya turlari	-Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan tadbirlarni tashkil etish; -axloqiy tarbiya ijtimoiy tarbiya jarayoninining tarkibiy qismi sifatida o'rganish; -aqliy rivojlanishninhg tarkibiy qismlarini bilish; -MTTda iqtisodiy tarbiya berish; -huquqiy tarbiyani tashkil etish; -ekologik tarbiya va ekologik muhitni tashkil etish; -bolalar mehnatining asosiy turlarini farqlash va ularni amalda qo'llash; -bolalarni estetik tarbiyalash va rivojlantirish.	8
3. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni o'qitish mazmuni va uslubiyoti		
3.1. Ta'lim va tarbiya jarayoni	-Ta'lim nazariyasi, og'zaki, amaliy, ko'rgazmali ta'lim metodlari qo'llay olish; -nutq o'stirish, badiiy adabiyot, savodga o'rgatish uslubiyoti asosida ta'lim jarayonlarini tashkil etish; -maktabgacha yoshdagi bolalarga ekologik ta'lim-tarbiya berishdagi pedagogik yondashuvlarni amaliyotda qo'llash; -sensor tarbiya, matematik tasavvurlarni shakllantirish; -tasviriy faoliyat, sahnalashtirish va ijodiy faoliyat turlarini farqlash va tashkil eta olish;	6

	-ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishda ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalarni amaliyotda qo'llay olish.	
3.2. O'yin -bola faoliyatining asosiy turi	-ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaniladigan o'yin turlarini farqlash; -maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'lim va tarbiya jarayonida o'yinning ahamiyatini anglash.	3
3.3. Maktabgacha ta'limga oid normativ-huquqiy asoslar va tizim talablari(Qonun, qaror, "Ilk qadam" dasturi)	-“Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida”gi Qonun talablarini bilish va amaliy faoliyatda tatbiq etish; -bolaning hayoti va salomatligini muhofaza qilish; -zo'ravonlikning barcha shakllaridan himoya qilish; -MTT guruhlarining kun tartibini to'g'ri shakllantirish; - ta'lim jarayonlarini to'g'ri rejalashtirish; - pedagogning ish hujjatlarini to'g'ri yuritish olish; - ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini to'g'ri yo'lga qo'yish.	5
3.4. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetensiyaviy yondashuv	-maktabgacha yoshdagi bolaning tayanch kompetensiyalarini bilish; -bolaning rivojlanish sohalari kompetensiyalarini rivojlantirish asosida faoliyatlarni belgilay olish; -shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim-tarbiya jarayonini to'g'ri rejalashtirish; -ta'lim olishda alohida ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ta'lim va tarbiya jarayoni tashkil etish.	4
3.5. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishini kuzatish	-maktabgacha ta'lim tashkilotida bolaning ta'lim olishi va rivojlanishini kuzatishlarni to'g'ri tashkil etish; -kuzatuv natijalarini tahlil eta olish; -bola rivojlanish xaritasini hujjatlashtirish.	3
3.6. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil qilish	-Rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratish, -ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etish; -rivojlantiruvchi markazlar faoliyatini yo'lga qo'yish hamda olib borish.	3
Jami		40 ta

Kognitiv ko'nikmalar taqsimoti

2-jadval

T/r	Kognitiv daraja	Izohi
-----	-----------------	-------

1	Bilish	Yo‘nalishga doir nazariy ma’lumotlar, atamalar, qoidalar, tushunchalarni eslab qolish, ularning mazmuni, maqsadi va qo‘llanilishini tushunish
2	Qo‘llash	Bilim, tushunchalarni yangi kontekstlarda qo‘llay olish
3	Mulohaza qilish	Faktlar, dalillar, fikrlarni taqqoslash, tahlil qilish, taxmin qilish va xulosa(lar) chiqarish

IV. Baholash mezonlari

Test topshiruvchining umumiy natijasini (raw score) hisoblash uchun har bir to‘g‘ri javob uchun 2,5 ball, noto‘g‘ri javob uchun ball berilmaydi. Umumiy eng yuqori natija 100 ballni tashkil etadi.

V. Imtihon tartibi

Test topshiruvchi imtihonga shaxsini tasdiqlovchi hujjat bilan keladi va test tashkilotchisi tomonidan belgilangan tartibga rioya qiladi. Imtihon boshlanishidan oldin test topshiruvchilarga topshiriqlarni bajarish hamda javoblarni belgilash tartibi tushuntiriladi.

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet, quloqchin, elektron eslatma, ruxsat etilmagan bosma yoki elektron materiallardan foydalanish qat’iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko‘chirish, yordam so‘rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish va nazoratchi ko‘rsatmalariga amal qilmaslik taqiqlanadi. Qoidabuzarlik aniqlanganda, u belgilangan tartibda rasmiylashtiriladi va test topshiruvchi imtihondan chetlashtirilishi mumkin.

VI. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019-yil 16-dekabr, O‘RQ-595-son.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Bolalarni zo‘ravonlikning barcha shakllaridan himoya qilish to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019-yil 14-noyabr, O‘RQ-996-son.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim tashkiloti pedagogining kasbiy standartini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 423-son Qarori, 2025 yil 8-iyul.
4. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi va Sog‘liqni saqlash vazirligining 2018-yil 30-apreldagi 20/1, 10-qq/1-son qarori bilan tasdiqlangan “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarning hayoti va sog‘lig‘ini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to‘g‘risida NIZOM”
5. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining 2025-yil 29-avgustdagi “Maktabgacha ta’lim tashkiloti va pedagoglarning ish hujjatlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 323-son buyrug‘i.
6. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’limning “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi.
7. Sh.A.Sadikova. “Maktabgacha pedagogika”. Darslik. Tafakkur bo‘stoni nashriyoti. 2013.
8. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo‘latova, N.M.Kayumova, M.N.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”. Darslik. Tafakkur bo‘stoni nashriyoti. 2019.
9. I.V.Grosheva, Sh.Sh Mirziyoyeva, X.U.Rizayeva, I.V.Kuryayeva, Y.A.Nekrasova, Shivaldova N.S., Xaziyeva L.Z. “Yer sayyorasi – umumiy uyimiz” Ekologik ta'lim va tarbiya bo'yicha maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun parsial dastur, Toshkent- 2022.
10. I.V.Grosheva, N.S.Shivaldova, I.V.Kuryayeva “MTM hududida ekologik so‘qmoq tashkil etish”, Toshkent- 2022.
11. Z.S.Qodirova, O.E.Akbarov, F.A.Abdug‘opirova, Sh.Sh.Xojimirzayeva, Sh.B.Jumanova “Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish”. Darslik. Namangan – 2024.
12. M.R.Is‘hoqova, M.Z.Fayzullaeva, J.R.Kucharov, N.Q.Azizova, N.M.Sultonova “Maktabgacha yoshdagi bolalarni savodxonlikka o‘rgatish” Toshkent -2018
13. X.Meliyev, O.Jamoldinova. K.Risqulova “Tarbiyachining kasbiy kompetenti va mahorati” Тошкент – 2021.
14. D.R.Babayeva. “Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi”. Darslik. Toshkent, “Barkamol Fayz media” 2018.
15. N.U.Bikbayeva, Z.I.Ibragimova, X.I.Kosimova “Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish” T. “O‘qituvchi”, 1995-y.

VII. Eslatma

Test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan manbalarda aks etgan qonunchilik, kasbiy mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi. Biroq topshiriqlar manbalardan to‘g‘ridan-to‘g‘ri olinmaydi. Test topshiriqlari talabgorning kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish, bilimini amaliyotda qo‘llash va asosli qaror qabul qilish ko‘nikmalarini baholashga qaratiladi.